

Generatie-effecten pensioenakkoord

Casper van Ewijk

CPB

Netspar

Universiteit van Amsterdam

Netspar, 22 juni 2012

Vraagstelling CPB berekeningen

- Intergenerationele effecten
- Algemeen:
 - de overgang van het bestaande contract naar het nieuwe reële pensioencontract
- Specifiek:
 - invaren van rechten uit nominale contract (onder nieuw FTK) naar reële contract

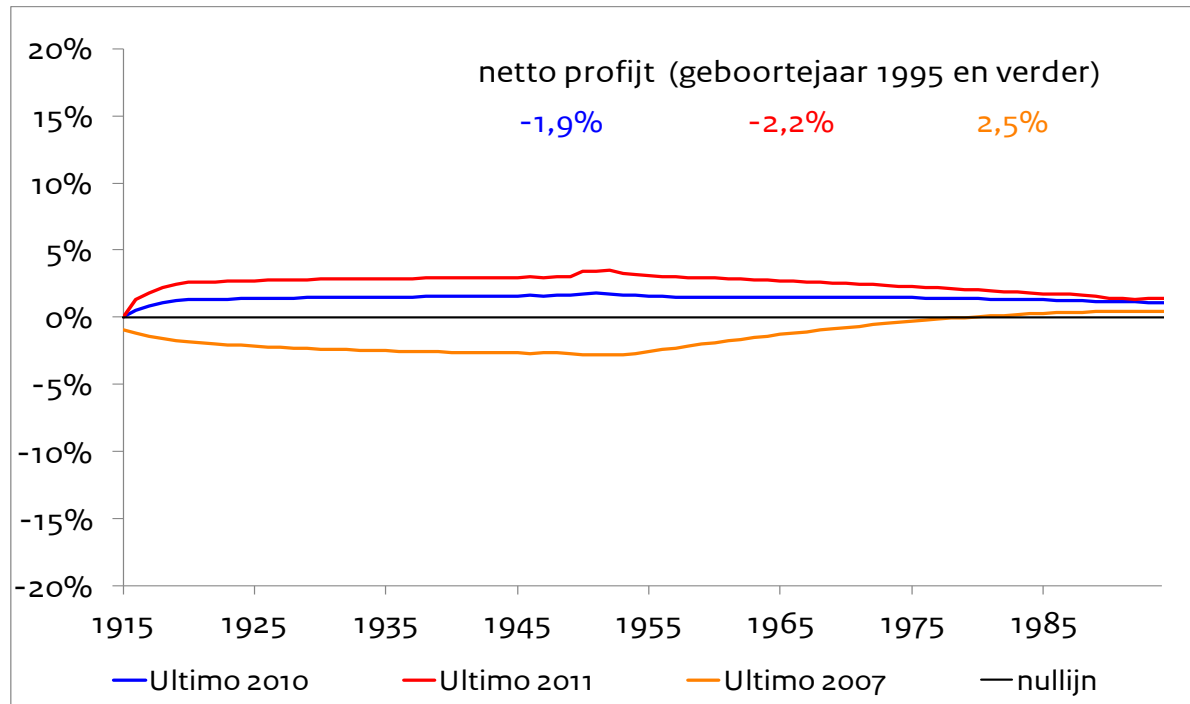
Berekening in marktwaarde van pensioenuitkeringen

- eenduidige maatstaf
- zero sum

- maar geen indicatie van 'kwaliteit' van het pensioen
- daarom aanvullend: indicatie van kansverdeling

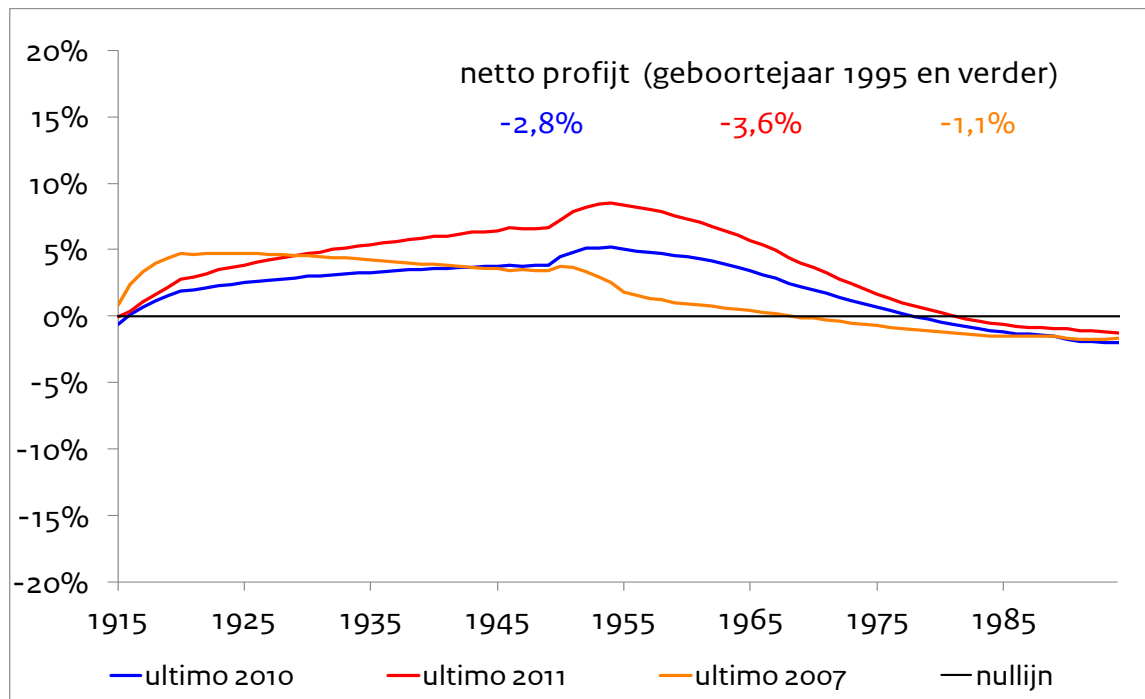

Nieuwe regels nominaal contract: licht voordeel voor huidige generaties, gemeten in 2011 netto profijt per geboortecohort

Overgang van nominaal op reeel contract: licht voordeel voor huidige generaties

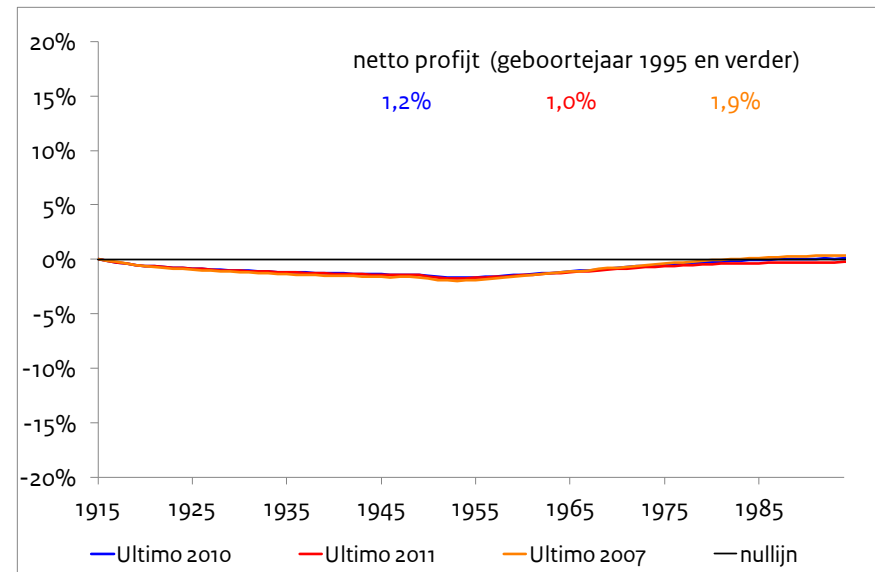
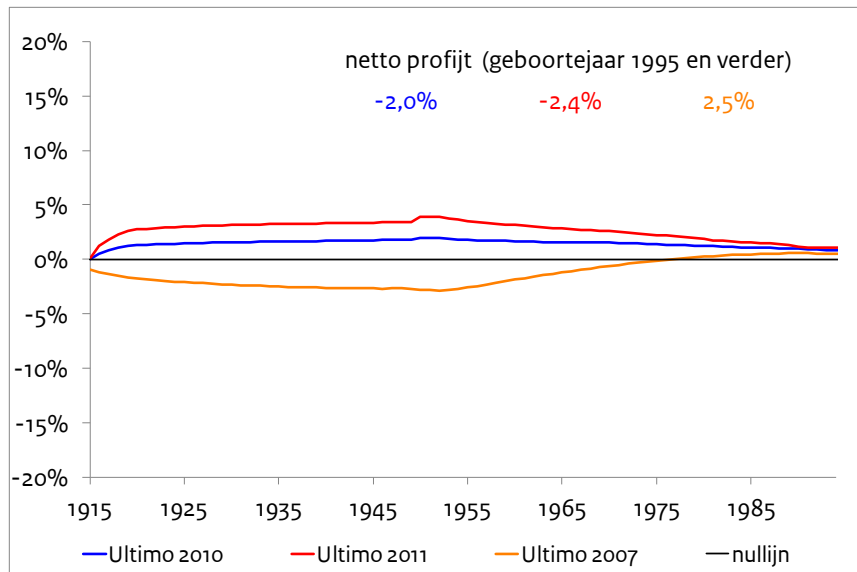

Verklaring effect nieuw nominaal contract: UFR

effect UFR (hogere rekenrente) >

effect van strengere
indexatiestaffel

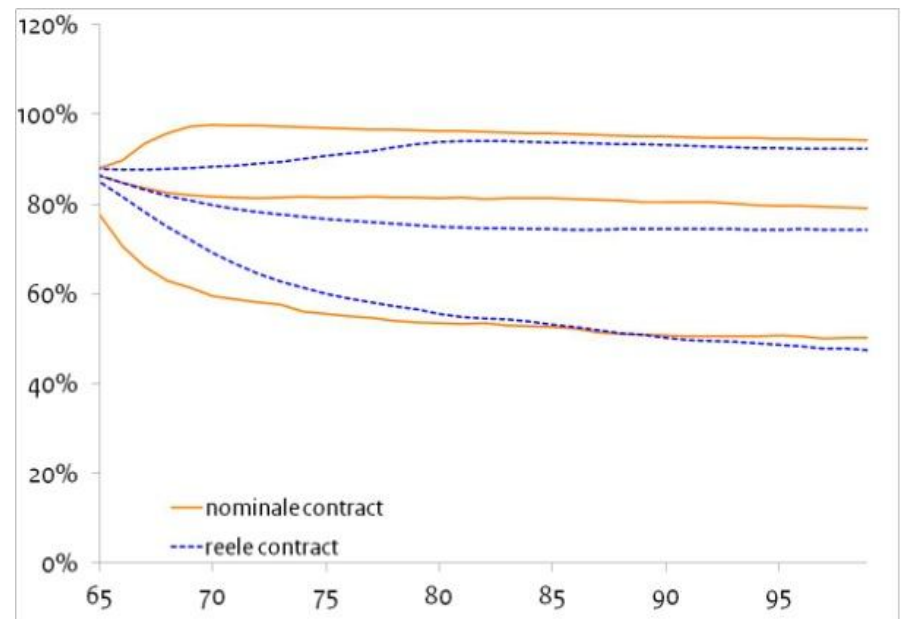

Verklaring effect overgang van nominaal naar reeel contract: de hersteltermijn

- Niet het disconto!
- Niet de perverse prikkel!
- Maar de slechte startsituatie waarbij reeel contract langere hersteltermijn biedt (10 jaar) dan nominaal contract

- Pensioenuitkering na 65

Conclusie

- Overgang op reeel contract is mogelijk zonder substantiele herverdelingseffecten
- Reeel contract biedt beter pensioen, want
 - loslaten illusie van (sturen op) nominaal pensioen
 - evenwichtiger sturing van fondsen
 - betere definitie van eigendomsrechten,
 - > want heldere mechanismen (RAM, LAM)
 - > en niet gevoelig voor beleggingskeuzen

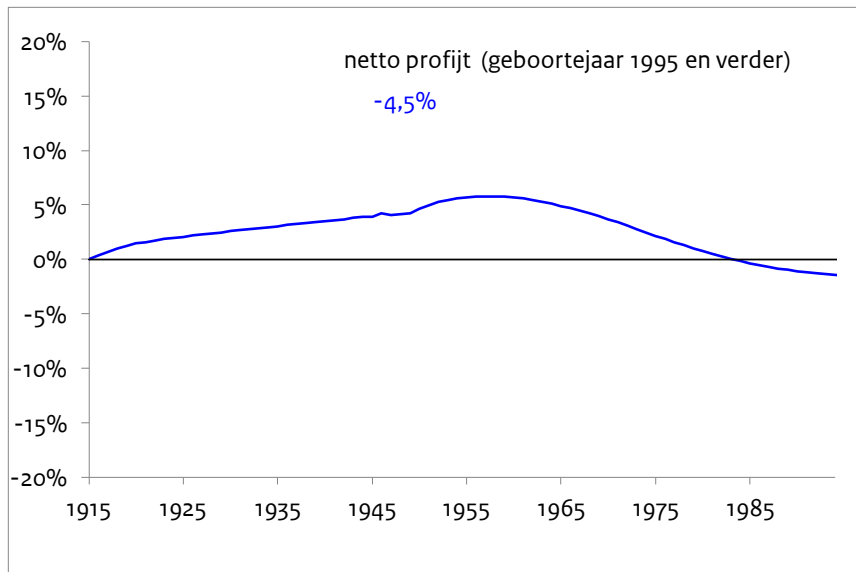
Discussie: stand van zaken en hoe verder?

1. wat voor type FTK willen wij?
2. UFR: marktverstoring en rekenrente
3. reeel contract: geen perverse prikkel, of toch....?
4. communicatie: twee dekkingsgraden?
5. hoe verder in de toekomst: overgangsprobleem

Wat voor type FTK?

Generatie-effecten mix
van 50/50 naar 80/20

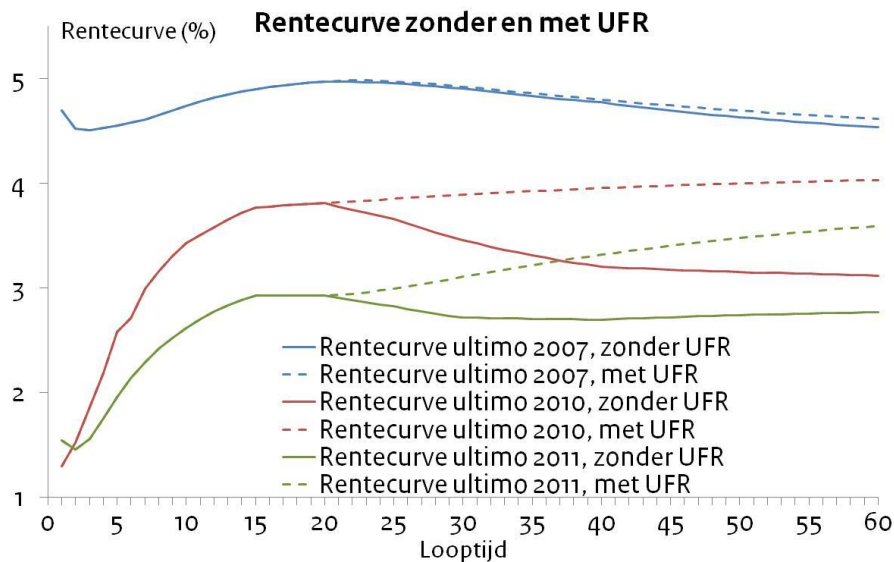

- In nominale contract liggen eigendomsrechten dus niet vast.
- Twee oplossingsrichtingen:
 - contract voorschrijven (RAM, LAM)
 - of beginselen voorschrijven: marktwaardetoets bij wijzigingen in contract

UFR: stabiliteit maar marktverstoring?

- zorgt voor meer stabiliteit voor reeel pensioen
- effect op dekkingsgraad +5% (of meer)
- druk op markt voor 20 jrs forward
- wie past de UFR aan en wanneer?

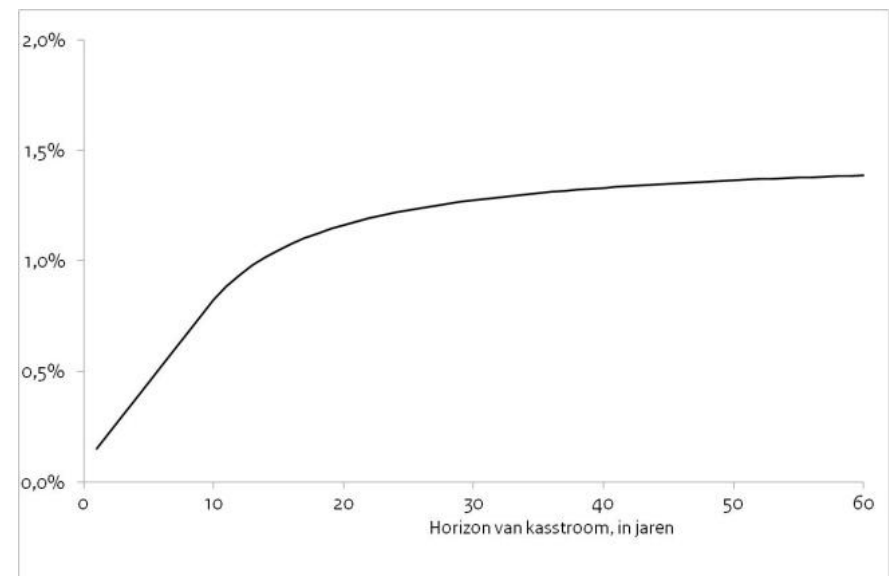

Reeel contract

- Dankzij keuze voor uniform disconto geen perverse prikkel
- Maar wel keuze in indexatiefactor in het disconto
 - potentieel effect 15 %-punten dekkingsgraad
 - **hogere** ambitie leidt tot **lager** pensioen !!!
 - zie ook definitie eigendomsrechten
- nog uitwerken update regel

- Uniforme discontocurve (BNW)

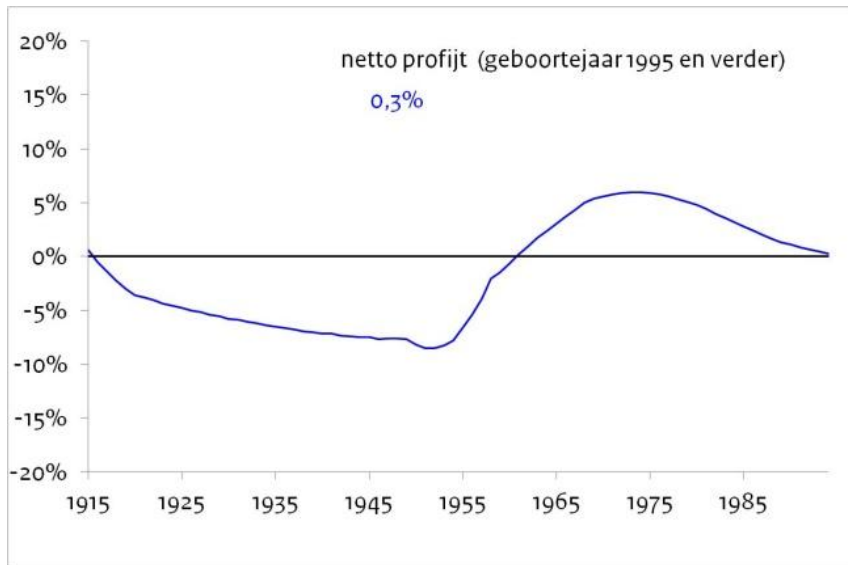
Communicatie

- Straks nominale dekkingsgraad naast reele dekkingsgraad
- en die zijn onvergelijkbaar
- nog een grote opgave bij communicatie, zeker als nominale rechten hun communicatiewaarde verliezen
- oplossing: alle fondsen in uniforme reele dekkingsgraad laten rapporteren
- tot dusverre ernstig onderbelicht

Hoe verder in de toekomst? Naar DC+risicodeling?

- effecten splitsen van fonds
- groot overgangsprobleem
 - solidariteit van jongeren via
 - > inhaalpremie bij lagere pensioenen
 - > versterkt door doorsneepremie

Reeel contract is belangrijke stap vooruit

• **Voordelen**

- helder contract
- betere sturing
- beter toezicht
- niet langer suggestie van sturen op ambitie (staffels)

• **Nog aandacht nodig**

- communicatie:
 - reele rechten, maar geen sturing: de beleggingen bepalen
- discontering:
 - opslag en afslag
 - update regel/procedure